

[Finansministeren.]

den skulle beregnes, har også afvejet ikke væsentlig fra hinanden. Ved de forhandlinger, som har fundet sted mellem mig og repræsentanter for de fire nævnte centralorganisationer, er det dog lykkedes at finde en generalnævner og at nå til et resultat, som jeg har ment det forsvarligt at forelægge rigsdagen som det forslag, regeringen kan gå ind for, og tjenestemandrepræsentanterne har også alle kunnet give den foreslåede løsning deres tilslutning.

Der er kun forløbet godt to år efter vedtagelsen af den nye tjenestemandslow, der hvilede på en overenskomst, som alle tjenestemandorganisationer havde givet deres tilslutning. Staten har naturligvis fyldstgjort de forpligtelser, som den ved gennemførelsen af tjenestemandsløven af 1946 er indgået på. Man kan heller ikke sige, at der på det pristalsmæssige område er sket en sådan eksplosiv udvikling i de forløbne godt to år, at forudsætningerne for tiltrædelsen af lønningsoverenskomsten af 1946 er bristet af den grund. Pristallet har ganske vist bevæget sig opad i denne periode, men bevægelsen repræsenterer kun ca. 5 pct. i forhold til pristallet i januar 1946, idet det dengang var 290 og nu er 306. Når jeg ikke desto mindre har ment det rigtigt i nogen grad at imødekomme de af tjenestemændene rejste krav, skyldes det en anden årsag, nemlig den lønningmæssige udvikling i de frie erhverv.

Ved de overvejelser i lønningsskmissionen, der gik forud for lønningsoverenskomsten i 1946, var det et hovedsynspunkt, at der skulle bringes den størst mulige overensstemmelse til veje mellem de frie erhvervs lønningsniveau og lønningsniveauet for statens tjenestemænd. Der blev også i kommissionen — efter hvad der er oplyst for mig — foretaget omhyggelige beregninger af de tal, som gav udtryk for de to lønningsniveauer. Nu er det jo naturligvis ikke muligt at sammenstille enhver lille gruppe af tjenestemænd med en tilsvarende gruppe af arbejdere i de frie erhverv, og der gør sig også med hensyn til ansættelsesforhold, advancementsforhold og arbejdskrav etc. betydelige forskelle gældende, som vanskeliggør en detailleret sammenligning gruppe for gruppe. Man har derfor ved de opstillede beregninger holdt sig til visse standardgrupper både indenfor tjenestemændene og indenfor de frie erhverv, og man har naturligvis valgt sådanne grupper, der var så omfattende, at de kunne stå som eksempel på, hvorledes en hovedpart af tjenestemænd og arbejdere i de frie er-

hverv aflønnes. Man valgte to grupper: faglærte og ufaglærte arbejdere i privatindustrien og sammenlignede dem med tjenestemænd i told- og trafiketaternes 14. og 16. lønningsklasse. Disse lønningsklasser går igen for de samme typer af tjenestemænd i alle statsstyrelser, hvor man beskæftiger såvel folk med håndværksmæssig uddannelse som ufaglærte. Endvidere har man for begge gruppers vedkommende valgt en gift tjenestemand med 2 alderstillæg i sin lønningsklasse og foretaget udregningen på grundlag af lønningen henholdsvis i København og en mellemstor provinsby, nemlig en provinsby med stedtillæg 318 kr.

Tidspunktet for lønningsberegningerne, der var bestemmende for lønningsforliget i 1946, var april kvartal s. å. Når man lægger statistiske efterretnings tal til grund, bliver forholdet for det nævnte kvartal følgende:

Den faglærte arbejder i hovedstaden har en timefortjeneste på 310 øre, en tjenestemand i hovedstaden i 14. lønningsklasse har 273 øre pr. time; den faglærte arbejder i provinsen har en timefortjeneste på 265 øre, tjenestemanden 266 øre. Den ufaglærte arbejder i hovedstaden har 256 øre, tjenestemanden 254 øre, for provinsens vedkommende bliver tallene henholdsvis 241 og 247 øre. Disse tal viser, at naar man bortser fra den faglærte arbejder i hovedstaden, hvis løn ligger 37 øre pr. time over den tjenestemandsløn, der skal sammenlignes med, er de i 1946 fastsatte tjenestemandslønninger på højde med eller ligger endog over arbejderlønningerne.

Herved må imidlertid tages i betragtning, at tallene for tjenestemændenes vedkommende i virkeligheden bør forhøjes med adskillige procent, idet der ikke ved udregningen er taget noget hensyn til de særlige tjenestemandsgoder. Jeg skal nævne de væsentligste af disse:

Adgang til pension efter tjenestemandsløven. Det er lavt regnet, når man vurderer differencen mellem på den ene side adgang til efterindtægt, børne-, enke- og egenpension og på den anden side de almindelige sociale goder i form af aldersrente etc. til 6 pct. af den samlede løn.

Adgang til fuld løn under sygdom må efter indhentede oplysninger fra statsbatterne kunne ansættes til andre 6 pct.

Betalingen for de såkaldte „skæve helligdage“ er også speciel for tjenestemændene og kan ansættes til 2 pct.

Tjenestemændene er i modsætning til det frie erhvervs arbejdere fritagne for at yde bidrag til en arbejdsløshedskasse. Det